

Nou impuls a l'atenció continuada **Es reforça l'equip de la USAC de l'Hospitalet**

Un dels pilars del model assistencial de l'ICO és acompanyar els pacients en tot el procés de la seva malaltia, i facilitar-los el trànsit per les diferents fases del tractament que han de rebre, fins i tot quan no són atesos directament en un dels nostres tres centres. A fi d'avançar en el desenvolupament d'aquest model, el mes de gener passat es va incorporar un responsable mèdic a la Unitat de Suport a l'Atenció Continuada (USAC) del centre de l'Hospitalet.

La nova responsable de la USAC haurà de definir la dotació de recursos necessaris per aquesta unitat, desenvolupar serveis de telemedicina i establir els mecanismes de coordinació entre el centre ICO de l'Hospitalet i l'Hospital Universitari de Bellvitge, l'Atenció Primària, els equips PADES, i la xarxa d'hospitals comarcals.

Un servei d'urgències especialitzat

L'ICO considera el càncer una malaltia crònica i, en conseqüència, els pacients poden necessitar, en algun moment, atenció immediata especialitzada que no es pot resoldre adequadament en els serveis d'urgències dels hospitals generalistes. Per això, fa una aposta per oferir als seus usuaris assistència immediata relacionada amb els efectes secundaris del tractament que estan rebent, o bé amb les complicacions pròpies de la malaltia en fase avançada.

Coordinar els diferents nivells d'assistència

Tenim per davant el repte de posar en marxa un dispositiu assistencial, que permeti resoldre les necessitats d'atenció

urgent dels pacients amb càncer d'una manera eficient, bé sigui mitjançant l'atenció presencial a la pròpia unitat, bé indicant al pacient on s'ha d'adreçar per ser atès de la forma més adient (atenció primària, hospital general, hospital comarcal, visita concertada) i garantint la coordinació i la comunicació amb els diferents nivells d'assistència.

L'èxit serà el d'aconseguir que aquest model d'atenció continuada resolgui els problemes dels pacients, eviti la utilització inadequada dels serveis d'urgències hospitalaris, i pugui ser un referent a Catalunya de l'atenció continuada a les persones amb càncer.

L'ICO celebra el Dia mundial contra el càncer **Albert Jovell va oferir una xerrada sobre "El pacient oncològic"**

L'Institut Català d'Oncologia va commemorar, dilluns 5 de febrer, el Dia mundial contra el càncer, amb l'acte "*El pacient oncològic*", organitzat en col·laboració amb l'Ajuntament de Badalona, l'Hospital Germans Trias i Pujol, l'Hospital Municipal de Badalona i la Fundació Badalona contra el càncer.

Albert Jovell, president del Foro Español de Pacientes, va impartir una xerrada, en la què va subratllar la necessitat que la societat accepti el fet del càncer amb normalitat, per tal de trencar el que ell anomena la *conspiració del silenci* i l'aïllament que pateixen molts pacients amb càncer.

L'acte va tenir lloc al Museu Municipal de Badalona, i hi van assistir un centenar de persones, entre professionals, familiars i pacients. Hi van participar la presidenta de la Fundació Badalona contra el càncer, Marisa Serra, el president de l'ICO, Ramon López, la 5a tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Badalona, Roser Castelló i el director de l'ICO Badalona, Evarist Feliu.

Millores per als usuaris de l'ICO

Girona i L'Hospitalet amplien l'horari d'alguns serveis

A partir de l'1 de febrer, l'hospital de dia de l'ICO de Girona, on es fan els tractaments de quimioteràpia, transfusions i altres cures d'infermeria, ha ampliat el seu horari fins a les 21'30 hores. L'augment de disponibilitat horària millora l'atenció als pacients ja que s'eviten aglomeracions i els pacients poden ser programats per a una hora determinada.

D'altra banda, els tractaments llargs es poden administrar en dos torns, de matí i tarda, i s'incrementa la presència física dels especialistes fins l'hora de tancada de l'hospital de dia. Els dispensaris d'hematologia clínica també amplien l'horari i visiten pacients matí i tarda de dilluns a divendres.

Reorganització de l'àrea d'admissions i informació a l'Hospitalet

S'ha reorganitzat l'espai d'admissions d'hospitalització i del servei d'informació a l'ICO l'Hospitalet, que passen a compartir horari i espai físic, a l'entrada principal de l'edifici d'hospitalització. D'aquesta manera es facilita l'orientació dels usuaris, s'amplia l'horari del servei d'informació de 8

del matí a 10 del vespre, els set dies de la setmana, el que ha estat possible perquè el mateix personal farà les funcions d'informació i d'admissió d'hospitalització. A més, s'oferirà informació tant referida a l'ICO com a les altres empreses que hi ha instal·lades a l'edifici.

Darrera fase de la rehabilitació de la façana de l'Hospitalet

S'ha iniciat la darrera fase de la rehabilitació de les façanes dels edificis de l'ICO l'Hospitalet. Els treballs han començat per la part de l'edifici petit que dona al parc de l'ICO, i consisteixen a arrancar el parament, netejar la façana amb aigua a pressió, substituir l'enrajolat deteriorat, repicar el formigó malmès, sanejar les armadures i pintar. L'obra durarà 18 mesos.

Es crea la Comissió de Nutrició de l'Hospitalet

El sis de febrer passat es va constituir la Comissió de Nutrició de l'ICO l'Hospitalet, que té com a objectius donar suport nutricional adequat i ampli als malalts atesos al centre, establir els protocols i seleccionar els productes d'alimentació artificial a utilitzar, a més de potenciar la formació dels professionals en aquest àmbit.

En la comissió, presidida per Anna Clopés, cap del Servei de Farmàcia, participen oncòlegs, hematòlegs, endocrinòlegs, farmacèutics, infermeres i dietistes a fi de millorar l'eficàcia, la seguretat, la qualitat i l'eficiència de l'alimentació artificial.

D'entre les primeres accions de la nova comissió, hi ha la de crear una Unitat Funcional de Nutrició, un equip multidisciplinari responsable d'executar els tractaments i, sobretot, de prevenir els problemes nutricionals que poden patir els pacients amb càncer que atenem al nostre centre, com seria la desnutrició, ja sigui quan estan hospitalitzats o a casa seva.

E-oncologia rep un ajut per formar pediatres i metges generalistes del Perú

La Unió Internacional Contra el Càncer (UICC) ha concedit un ajut, en el marc del seu programa *My Child Matters*, al projecte presentat per E-oncologia "Update in paediatric oncology: an eLearning service". Aquesta iniciativa de cooperació internacional ha estat elaborada amb l'Institut Nacional de Enfermedades Neoplásicas de Lima i amb el suport del Servei d'Oncologia Pediàtrica de l'Hospital Vall d'Hebron de Barcelona. Es tracta d'un curs de formació online en Oncologia Pediàtrica dirigit a pediatres i metges generalistes del Perú, per tal de millorar la supervivència dels nens amb càncer.

La seva posada en marxa està prevista per al proper mes de setembre, amb una durada de 50 hores.

A més, el projecte E-oncologia ha estat present al IX "Simposio de revisiones en càncer", celebrat del 7 al 9 de

febrer a Madrid, sota el títol: **Tratamiento médico del cáncer en el año 2007**, i auspiciat per la Sociedad Española de Oncología Médica (SEOM).

Publicacions

El gen TP53 condiona el pronòstic del càncer de colon metastàtic. Un equip format per investigadors de l'ICO i de l'Hospital Universitari de Bellvitge han estudiat el gen TP53 com a factor pronòstic de les metastasis al fetge d'un càncer primari de colon. En aquest sentit, i després d'haver estat operats per extreure els tumors que se'ls han reproduït al fetge, els pacients amb el gen TP53 mutat tenen un pitjor pronòstic. Els resultats es fonamenten en la sèrie consecutiva de pacients més àmplia (91 pacients) i homogènia (han estat operats i tractats pels mateixos equips de l'Institut Català d'Oncologia i l'Hospital Universitari de Bellvitge) de tots els estudis realitzats fins al moment.

Carcinogenesis: "Mutations in TP53 are a prognostic factor in colorectal hepatic metastases undergoing surgical resection", publicat el 27 de gener a l'edició online, i en paper, al número de febrer. (Carcinogenesis. Doi: 10.1093/carcin/bgm012).

Identificats nou gens associats al càncer de mama. Un equip de l'ICO, compostat per membres de la Unitat de Bioinformàtica i Bioestadística, i del Laboratori de Recerca Translacional, s'han basat en l'anàlisi d'informació disponible en bases de dades públiques per identificar quins gens del mutoma somàtic tenen un paper més determinant en la generació i el desenvolupament de tumors a la mama. Els resultats s'han publicat a **Molecular Cancer** sota el títol "**Integrative analysis of a cancer somatic mutome**" (2007, 6:13):

<http://www.molecular-cancer.com/content/6/1/13>

Breus

L'ICO participa en el projecte ESCOLAB de l'any de la ciència de Barcelona. Aquesta iniciativa pretén portar l'Escola al Laboratori a través d'activitats didàctiques a diferents centres de recerca, dirigides a alumnes de secundària, cicles formatius i batxillerat. El Laboratori de Recerca Translacional ofereix visites a estudiants de Batxillerat. Les activitats es portaran a terme durant els mesos d'abril i maig. Més informació i programa a www.bcn.cat/ciencia2007.

"Per la sanitat, l'Hospitalet en lluita". L'ICO l'Hospitalet acull l'exposició "Per la sanitat, l'Hospitalet en lluita", realitzada per l'Arxiu Municipal de l'Hospitalet. Una mostra que s'inclou en el projecte FICO ART de la Fundació Institut Català d'Oncologia i que es troba a la segona planta de l'edifici principal de l'Hospital Duran i Reynals (al costat de la cafeteria).

"El càncer se cura. 50 historias reales de esperanza" (Editorial Planeta). Aquest és el títol del llibre que ha publicat recentment Josep Ramon Germà Lluch, cap del Servei d'Oncologia Mèdica de l'ICO l'Hospitalet.

El Projecte Demostratiu OMS de Catalunya ha estat premiat amb el "Institutional Award" de la International Association for Hospice and Palliative Care (IAHPC), com a reconeixement formal a la contribució al desenvolupament de les cures pal·liatives. Xavier Gómez Batiste, cap de cures pal·liatives de l'ICO l'Hospitalet, ha encapçalat la creació d'aquest primer Programa Públic de Cures Pal·liatives a Catalunya, que ha tingut una influència decisiva en el desenvolupament de programes similars a l'Estat, Europa, i Amèrica Llatina.

Predisposició hereditària al síndrome que associa determinats tumors al ronyó i a l'úter. La col·laboració entre el Servei d'Oncologia Mèdica, que és qui visita els pacients, i la Unitat de Consell Genètic de l'ICO de l'Hospitalet ha permès avançar en la identificació de la predisposició hereditària a desenvolupar un síndrome poc freqüent que associa leiomiomes uterins i càncer renal de cèl·lules clares mitjançant l'estudi d'una nova mutació al gen FH. Treball elaborat conjuntament amb la Universitat de Helsinki i publicat a **Human Pathology: "Conventional renal cancer in a patient with fumarate hydratase mutation (Doi: 10.106/j.humpath.2006.10.011)**

Noves incorporacions

Francesc Serena assumeix la direcció de Serveis Generals i Infraestructures. La seva formació és d'enginyer tècnic, té un mestratge en administració d'empreses, i ha desenvolupat bona part de la seva carrera en el sector hospitalari. Té sota la seva responsabilitat els serveis generals, el manteniment, l'enginyeria i les obres dels tres centres. Amb la seva incorporació clou el procés de reforma d'aquesta àrea, que es va iniciar l'any passat.

Eva Coma s'incorpora com a responsable mèdic de la Unitat de Suport a l'Atenció continuada (USAC) de l'Hospitalet. Metgessa internista i doctora en Medicina, formada a l'Hospital de Sant Pau de Barcelona, s'ha subespecialitzat en la medicina d'urgències, aporta una llarga experiència professional en el món de

l'atenció continuada i coordinació de nivells assistencials i ha exercit els dos darrers anys com a cap del Servei d'Urgències de l'Hospital de Mañoró.

Àngel Plans. És el nou Cap del Servei de Prevenció de Riscos Laborals. Doctor en Medicina i Màster en Prevenció de Riscos Laborals, va crear el Servei de Prevenció de Riscos Laborals del grup hospitalari CARSA-L'Aliança, i ha estat Cap del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de SEMSA-061. És vicepresident de la Societat Catalana de

Seguretat i Medicina del Treball, i vocal de la junta de govern de la Sociedad Española de Medicina del Trabajo y Seguridad.

Fanny Rauscher i Pilar Capistros, voluntàries de la Fundació Institut Català d'Oncologia

Des de la seva creació, fa més d'una dècada, l'ICO l'Hospitalet ha comptat amb persones que, de forma altruista, han volgut dedicar part del seu temps a donar suport als pacients i als seus familiars. La Fundació ICO aixopluga l'equip de voluntaris, que coordina la Unitat d'Atenció al Ciutadà. Tots ells han passat per una entrevista d' idoneïtat, i se'ls ha proporcionat formació específica.

La Fundació ICO compta amb dos perfils de voluntaris: els que donen suport als pacients ingressats, i els que realitzen tasques d'informació i orientació a qualsevol usuari de les nostres instal·lacions. La Fanny i la Pilar pertanyen al primer grup.

Fanny Rauscher, mestressa de casa i mare de dos fills. Fa ja gairebé deu anys que fa de voluntària, cinc a l'Hospital de Bellvitge i cinc a l'ICO. **Pilar Capistros** també és mestressa de casa i té quatre fills i dos nets. Des de l'any 1995 fa de voluntària, el primer any a l'Hospital de Bellvitge i la resta a l'ICO l'Hospitalet.

Per què va decidir ser voluntàries?

F: Em vaig decidir pel voluntariat perquè tenia ganes de fer alguna cosa pels altres. Vaig iniciar-me a l'Hospital de Bellvitge i em va agradar. Així que he continuat tots aquests anys.

P: Sempre vaig tenir aquesta inquietud. Quan els meus fills van ser gens i vaig tenir més temps, és quan vaig decidir dedicar-me a ajudar.

Quines són les vostres principals tasques com a voluntàries?

F i P: L'equip de voluntariat, format per 18 persones, estem a l'ICO l'Hospitalet des de les deu del matí i fins a les dues del migdia de dilluns a divendres. Principalment fem tasques d'acompanyament als pacients, els portem a passejar, els facilitem revistes, diaris i llibres, a demanda del personal d'infermeria també els acompanyem a fer alguna prova, donem el menjar als malalts que estan sols o a requeriment de l'acompanyant ens quedem amb el malalt una estona mentre el familiar no hi és.

A més, a la tarda, també s'han creat espais més lúdics per als pacients coordinats per nosaltres, com són el taller de manualitats o les sessions de jocs de taula, i el mes vinent iniciarem un espai de cinema.

També col·laboreu en activitats més festives al llarg de l'any.

P i F: Sí. Per Sant Jordi repartim roses entre tots els malalts ingressats i per Nadal organitzem un berenar per a tothom amb una actuació musical. També un Pare Noé passa per totes les habitacions a fer entregar d'un obsequi per als malalts.

Com us presenteu als pacients i familiars?

F: Quan hi ha un pacient nou ingressat, entrem a l'habitació i ens presentem com a voluntàries de la Fundació ICO i els expliquem tot allò que fem. També ens oferim als familiars per si volen que ens quedem amb el malalt una estona, perquè hi ha malalts que no volen quedar-se sols.

P: Quan arribem al matí, mirem quins pacients hi ha nous i ens presentem. Si els familiars no poden estar totes les hores que voldrien a l'hospital, els expliquem que poden avisar les infermeres i que ens avisin per estar amb els malalts una estoneta.

Com reben els pacients l'equip de voluntariat i la vostra tasca?

F i P: Pensem que els pacients estan molt contents i agraïts amb la nostra presència a l'hospital. No només els malalts, sinó també els seus familiars. Els agrada que els passem a veure i els ajudem en tot allò que necessiten: anar a prendre un cafè, poder sortir una estona o anar-los a comprar una revista.

A vegades els malalts són reticents a participar a les activitats que organitzem, però quan ho proven, els agrada molt. Durant l'estona que estan amb nosaltres fent una activitat, es distreuen bastant i s'obliden de la malaltia.

Expliqueu-nos alguna experiència que hagueu viscut com a voluntàries.

F: El que he fet com a voluntària, més fora del normal, és quan vaig haver de fer de cangur d'un nen marroquí de 6 mesos, durant tot un dia. La germana del malalt va venir del Marroc, sola amb el nadó, i em van demanar que jo em fes càrrec d'ell.

P: Sí. Jo recordo que a aquest pacient cada dia li imprimia el diari en àrab, que li buscava a través d'internet, perquè pogués informar-se de coses del seu país.

F: També recordo un altre pacient, peruà, que l'únic familiar que tenia no venia gaire sovint per problemes de distància i d'horaris. En un moment donat el malalt va ser traslladat a l'UCI de l'Hospital de Bellvitge, i tres voluntàries ens vam convertir en representants del familiar, l'anàvem a veure i també a les hores d'informació mèdica, per traslladar posteriorment la informació al familiar.

Com ha evolucionat la vostra tasca de voluntàries al llarg d'aquests deu anys?

P i F: Ha canviat una mica, perquè abans les estades dels pacients a l'hospital eren molt més llargues, i s'establia un vincle més estret amb ells.

Teniu alguna formació com a voluntàries?

F i P: Hem fet cursos de voluntariat, on et donen unes pautes de comportament, però el més important són les sessions informatives i de debat que fem, de tant en tant, per conèixer quines són les tasques de l'equip de voluntariat de la Fundació ICO i on es comenten els casos que ens trobem, situacions que hem hagut d'afrontar, i dubtes en la relació amb els pacients.

De totes maneres, l'experiència última te la dona el dia a dia. Perquè mai saps què et trobaràs a cada habitació, amb què t'hauràs d'enfrontar.

Què us aporta ser voluntàries de la Fundació ICO?

P: Jo estic molt agraïda dels moments que passo amb els malalts, perquè m'agrada veure'ls somriure i que s'ho passin bé durant una estona. Som una distracció dins la seva rutina hospitalària.

F: Em sento molt bé ajudant els pacients i familiars, sempre dins de les nostres limitacions.

Més informació sobre el voluntariat:

93 260 73 59

fundacio@icofundacio.net

www.icofundacio.net

fundació Institut Català d'Oncologia